

DEBRECZENI LAPOK

ELŐFIZETÉSI-ÁR

Egész évre 2 frt
Fél évre 1 „
Vidékre egész évre 60 krajzárral több.

Hirdetés árak díjszabás szerint. — Nyiltér sora 20 kr.

Felelős szerkesztő:

SCHWARZ I. IMRE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Debreczen, Mikló-utca sarkán 1904 szám.
Minden e lap szellemi, vagy anyagi részét illető küldemény ide intézendő.

A DEBRECZENI LAPOK megjelenik minden vasárnap.

Egyes szám ára 4 kr. Kapható minden tőzsdében.

A parlamenti helyzetről.

(G.) A kinek szélesebb látóköre van, mint a politikai határ köre, a kinek pillantását nem korlátozzák a pártérdekek, — az jóleső megnyugvással fog most megpihenni a magyar parlamenti viszonyok békés alakulásán. Általános társadalmi és nemzetgazdasági érdekeink szenvedtek súlyos sérelmeket az alatt a nyomás alatt, melyet a késhegyig menő politikai ellentétek gyakoroltak rájuk s hosszú ideig attól kellett tartanunk, hogy sokkal drágább, sokkal beesebb kincseink forognak koczán, mint az elkeseredéssel és bámulatos kitartással védelmezett sajtószabadság, közszabadságainknak ez a hatalmas, minden idők reakciójával versengő oszlopa.

Ugy látszott egy pillanatra, hogy a megtámadott sajtószabadság után hajlandóság mutatkozik a szólás- szabadság korlátozására is, a mit még nagyobb veszedelemnek kellett volna tartanunk. Nem mintha a kimondott szó szabadsága nagyobb értékű volna közszabadságunk biztosítékai között, mint a sajtó, a leirt eszmék

és százezernyi példányban sokszorosított gondolatok szabadsága, — hanem azért, mert attól kellett tartanunk, hogy a parlamenti ellenzék az erőszakos rend szabály még jobban felbőszíti, még nagyobb ellentállásra készíti s ez esetben csakugyan beállott volna az, a mit most még csak a rémüldözők festettek a falra: a végtelenségig menő obstrukció, a mi egyértelmű a parlamentárizmus, az alkotmányos élet vesztélyeztetésével.

Hála Istennek, ez nem következett be!

De nem volt messze és napokon át fenyegetett bennünket. A többségnek pedig meg kellett volna fontolnia, hogy mit ér el vele, ha behozza a klotürt.

Ezek manap már elkopott fegyverek a mellett, hogy a legnagyobb mértékben veszedelmesek is. Először is azért, mert a kormányok jönnek mennek az alkotmányos életben s a mit ma egy szabadelvű többség, mint a parlamentárizmus és alkotmány védelmének a kisebbségre kényszerít, nem lesz az a szájkosár holnap egy reak-

cionárius kormány kezében eszköz arra, hogy a parlamentarizmust megfojtsa s az alkotmányt elkobozza?

Ezt meg kellene komolyan fontolni.

Már csak azért is, mert a klotür már nem ellenszere az obstrukciónak. A példa fölünk egy lépésnyire van: az osztrák parlamentben. Ott bezzeg meg van a klotür, de az nem akadályozta meg az ellenzékét abban, hogy agyonbeszélje, agyonszavastassa és agyonkiabálja az osztrák miniszterelnök többségét. Egyszerűen elővették a névszerinti szavazások módszerét s szavastattak minden kérdésben névszerint, a jegyzőkönyvtől kezdve, az ülés bezárásáig. A készentartott husz aláírás iszonyatosabb fegyver minden szóáradatnál, mert a végsőkig feszíti a képviselőház figyelmét, mert minden pártnak az első tanácskozási pereztől az utolsóig teljes számban együtt kell maradni, mert nem lehet sohasem sejtteni, hogy mikor csaple a névszerinti szavazást kérő iv a házra, egy-egy ülésben akár ötször is s mindig meglepetésképen. Már

A »DEBRECZENI LAPOK« TÁRGZÁJA

Schveiz hegyei közt.

*Madár se jár talán e szent hegyek közt,
Hol ünnepélyes némaság honol.
Amely nem földi istenség lakása,
A templom csöndes, csöndes és komoly.
Polgárszabadság fényes angyalarca
Tündöklök ott a kéklő boltíven.
Borulj le itt, térdelj halandó ember!
Imádkozál, imádkozál, szívem.*

*Itt nem zokog csalogány, mint minálunk,
Rejtett buját se bugja vadgalamb;
De a szabadság égi mámorában
Fogamzik óda, hymnus, dithyramb.
Óh mennyi dalt szív itt magába lelkem.
Ha otthon ezt én mind elmondanám:
Kivillannának hüvelyből a kardok —
Vagy börtön éjjele borolna rám.*

Zürich —

Jánosi Zoltán

Nagy esemény

Mióta a hetedik nagy hatalma — a sajtó — uralkodik, semmi sem maradhat titokban ezen a széles világon. Mai világban már Csekenyében is tudják, hogy a császárok, királyok mit mivelnek, hogy mint szolgál egészségök, hol járnak, milyen az orezójoknak a szino és milyen ruganyos a lépésök. Mai világban már az orbói kisbíró előtt is naponkint tisztán áll a politikai élet és a helyzet világos ismeretével alkotja meg véleményét, hogy melyik az üdvösebb: az állami adminisztráció, vagy a régi védbástya, a szabad választás? Mai világban már minden kitűdik. Ha Varga uram jól elkeni feleségét Domoszlón, mert a nyelv tovább ment ezuttal is a szokott mértéknél: a segédjegyző szenzációs leírásában rendre járja a lapokat a megrázó családi dráma és Varga uram az ő élette párjával már a legáldottabb békeességben hordja az életnek terheit, mikor a „Zabfalvi szabadszó“-ban még mindig az ő megrázó családi drámája a legérdekesebb esemény A mai világba már szerfölött ügyelni kell

mindenkinek mindenre. Ha a postamester ur a kis tanító levelére nem a leghelyesebb tempóval találta reá nyomni a bélyegzőt, minden ujság tele lesz a szilvási posta miseriával, a melyek ekklatáns orvoslást igényelnek. Ha a pele-szarvadi ispánnal szűkebb körben egy veder bor bekebeleztetik: olyan levelet kanyarít róla az otthon vakációzó negyedik gimnázista tanuló ur, hogy beesületére válnék akár melyik öreg vidéki levelezőnk.

És ha az usztatói határban a záporosóvel három szem jég leesett, fogja magát a dászkal és egy gazdasági tudósítás keretében olyan meghatóan írja meg a siralmas eseményt, hogy a pénzügyminiszter mindjárt leengedné az adót, ha olvasná.

Továbbá pedig, ha a nótárius urnak Bajomban végpercei elérkeznek és beadja az utolsó jelentést itt ezen a restancziás világban: kebelbarátja a paczalusai lévita egy nekrológban úgy megörökíti és világgá röppíti viselt dolgait, hogy két hasábot tölt meg vele a „Vármegyei Kürt.“ Szóval sem élni, sem semmit cselekedni, sem meghalni már a mai világban nem lehet, hogy meg ne tudja ország-világ.

most tessék meggondolni, hogy minden névszerinti szavazás egy óra hosszáig eltart s tessék elképzelni hát akkor, hogy micsoda kárpótlás, vagy gyógyszer az a klotúr az elvi magaslaton álló, vagy akár a szalmát esélő üres beszédek ellen is.

Mert az elkészerített, megboszszantott ellenzék bizonyosan hozzányult volna a legrosszabb eszközhöz, a botrányok provokálásához is s kapunk volna olyan szomorú parlamenti viszonyokat, a melyekét mi munkás polgárok, a kiknek egyéb ideáljaink is vannak, mint egy késhegyig menő politikai háboru, bizonynyal a legnagyobb megdöbbenéssel láttunk volna.

És e szomorú kilátások után a békének legszebb derűjét hozta ránk a magyar parlament méltóságát lelkükön viselő higgadt politikusok esillapító közbenjárása.

A politikai érettségnek bámulatos vizsgáját állotta ki ellenzék, kormánypárt és kormány egyaránt. Az a régi tapasztalat, hogy a magyar nemzet politikai érettségben mindjárt az angol után következik Európában, most ismét új bizonyítékot nyert és éppen akkor, mikor a szomszédunkban még most is ég a csáva, melylyel lángba akarták borítani a mi szerény hajlékunkat.

Ez a tanúság nekünk, békés polgároknak, a kik jobban szeretünk

minél távolabb maradni a politika harcmezéjétől, hogy társadalmunk és közgazdaságunk bajainak orvoslásán munkálkodhassunk kétszeres buzgalommal, annál jobban esik, mert szükségünk van most arra, hogy az ország figyelme jobban összpontosuljon a közgazdasági kalamitások felé.

De nem akarjuk elmulasztani, hogy őszintén üdvözljük a magyar parlamentet azért a diadalért, a mit önmaga fölött kivivott.

Üdv az ellenzéknek, mely bebizonnyította, hogy elvi küzdelmében mindig irányadó előtte az ország jóléte! Üdv a kormánynak, mely meghajolt a mérséklő politikusok hatalmas érvei előtt s a rendelkezésére álló hatalmi eszközöket nem vette igénybe, és üdv a többségnek, mely óriási ereje tudatában nem élt vissza ezzel az erővel s készséggel fogadta a békét, mikor az megköthető volt.

Ebben a harcban nincsen legyőzött és nincsen győző, de van diadal és győzelmi öröm, melyet az a nemzet érezhet, a melynek ilyen parlamentje van.

Fűzfa-poéták.

Minden valamirevaló nemzetnek egyik legfőbb törekvését képezi irodalmának művelése. Szerencsés azon nemzet, melynek irodalmát kiváló tehetségek, hivatott munkások tökéletesbitik. Az ilyen nemzet iro

dalma halad és a haladó irodalom hathatós tényezőjévé lesz az általános műveltségnek.

A magyar nemzet irodalma sokat haladt, mert egy Jókai, Petőfi, Vörösmarty, Arany és rajtuk kívül számosan hivatott munkásai voltak irodalmunknak. Irók dolgában ma sem panaszkodhatunk. Van annyi írónk, hogy annyi sohasem volt, de nincs benne köszönet, mert a fűzfa-poéták hivatlan serege törekszik a koszorus költők, a művelt világ által elismert nagyok, nyomdokain haladni.

Oktalan volna bárkire is ráparancsolni, hogy verset tud írni, hát írjon. Hiszen a falusi munkásnép egynémelyike is tud rimelő nótákat faragni, melyeket meg is zenésítenek és dalolnak a mezőn, az utcákon és mulatóhelyeken. A gimnázista még nem tud jól conjugálni sem, mert arról álmodozik, hogy saját szerzeményü verssel köszöntse fel nevenapjátülő szüleit, vagy rokonait. Alig dobban meg a suhancz érző szive, már versbe önti szívének meleg érzelmeit. A mesterlegény félredobja a malteres kanalat, verset ír és felesap született, koszorus költőnek. Ezek a fűzfa-poéták aztán ugyonnyomorítják a nemzeti irodalmat, (de csak a ponyvairodalmat! Szedő.) hogy alig ismer rá az igazi írók pennája.

Ismételjük, hogy poeta lehet, akinek tetszik, hiszen azt ugysem lehet megakadályozni, de az aztán más dolog, hogy holmi magukat írónak, költőnek képzelő emberek a nyilvánosság elé mernek lépni, és pénzért akarják elhíttetni a világgal, hogy a kaszanyelven, kaptafán, malteres kanalan is lehet hexametert faragni.

Az ilyen írni nem tudó „írók“ boldogok, ha valamelyik vidéki lap közölni ta-

Éppen azért, ha a „Dombalja Csengettyü“ saját külön tudósítója vastag cziczorókkal szedette ki lapjában, hogy a kendervölgyi majálison az örmény ispánnának akkorra arany fülbevalója volt, hogy majd leszakította a fülégbombáját, hát akkor miért ne írhatnám én meg azt a nagy eseményt, a mely az elmúlt napokban történt az én nádfedeles paróchiámban.

Térjünk hát a dologra . . .

Szörnyű mogorva kedélyállapottal voltam már vagy három hét óta Extázisba hozott a leggyönggédőbb csirkesipogás is és az életével játszott az, a ki merészelt tőlem csak egy osztrák értékű rézkrajezárt is kérni. Három hónap óta esett az eső. És valamint az ország-házban a szélsőbal a obstrukcióhoz: úgy a menynevei hajlékban a legfelsőbb hatalom előkészületeket tett az özönvízhez.

Nagy gazdasági katasztrófák értek A buzámát belepte a féregnek beláthatatlan serege és kiszivta a kalászból a szemeket. Olyan lelkiismeretességgel elvégezte munkáját mint a legkorrektebb adóvégrehajtó.

A rétemen, a hol tizenhat bogjára való reményem zöldellet, adriai tengert csinált az idők viharos járása és ott, a hol a zöld fűben kaszának kellett volna pengeni, nagyszerű kaesavadászatot rendezett esolnakokkal a teremispán.

Egyszóval nem a legrózsásabb hangulatban lehettem, a midőn egy ködös, esős délután mellém jött a feleségem. Megsimogatta a hajamat. (Alig néhány szálból áll az egész.)

Megesókolta a homlokomat. Rémséges idő óta nem tette már. Vállamra hajtotta fejét. (Éppen mint mikor jegyben voltunk 15 esztendeje) Lágy, gyöngéd hangon sugta: mint mikor az első igent sugta a fülembe.

— A Móriéz fiunak cipő kellene kedves!

— Soha se' áll meg ez a czudar idő! Kalandozott az én eszem másfelé.

— Nadrág is kéne neki édes.

— El akar veszteni az Isten ezzel az itélettel, — morog tovább magamban.

De a fiunak cipő kell nadrág kell, kabát kell, meg minden új kell, mert annak a fiunak első eseménye lesz vasárnap. És nekem nem fog oda állani elsőben is mint egy váz. (Most már a cipőjén volt az asszonynak a két keze és a hangja határozottan nyomatékos volt)

A fiu tehát első vizsgát teszi. „Ez nagy esemény“. Ez már csakugyan nem eshetik meg új cipő és új kabát nélkül. Igaza van az anyjának. (Mindég igaza szokott lenni). Mit ér a tudomány rongyosan.

Egy esinosan megkötött nyakkendő esokor sokszor fölér egy világtörténelmi eseménynyel, egy jól szabott cipővel meg határozottan többre lehet menni, mint egy tanítói oklevéllel.

Kapott a fiu mindent és kiköltöztette az anyja ügyesen. Olyan szép piros nyakkendője volt, hogy megirigyelhette volna tőle akár-melyik kereskedő segéd. Azt hiszem, hogy a tudományyal is rendben van, mert a Göncezi

ábécének minden lapja rongyos és piszkos volt már a sok tanulástól.

A nagy nap előtt való héten minden nap elhuzódtak anyjostól, ilyenkor a verset próbálgatták. Zugott a ház, az udvar a szavalástól, a legkisebb leány még csak gyügyögött, de már ő is pompásan tudta:

„Vólnék én csak katona.“

A nagy nap délelőttjén lázas izgatottság vett erőt az egész háznépen. A Móriéz fiu bizonyos kevélységgel járt-kelt, majd elő-elővette a Göncey abcét és forgatta piszkos, rongyos leveleit. Közbe-közbe erősen magas tónusból a versből szavalt egy pár sort:

„Hadba ugyan elmennék,
Ha üténék szaladnék.“

A kisebb testvérei nagy respektussal tekintettek rája, a viláért hozzá nem értek volna, az anyja a legkedvesebb eledeleit rakta elébe délbe és a midőn én magam rossz kedélyhangulatom folytán reá találtam egyszer mordulni: közös méltatlankodással reám támadt az egész familia, hogy minek bántom azt a fiut, mikor annak ma van az első vizsgája. Még a legkisebbik leány is megfenyegetett kövér gödrös kezeeskéivel. Megretiráltam és bámulattal tekintettem a fiura, akinek ma lesz az első vizsgája.

Tele volt a templom. Pap, kurátor, értelmes képű presbiterok, mind megannyi kegyetlen bírák, rossz hangulatban, mert nagyobb részeinek viszi a víz a szénáját. A Móri-

lál tőlük valami sületlenséget. Nosza, vérszemek kapnak erre, plakátroznak, a világot nyakukba veszik, hirdetik, hogy ők született költők, akit megfizetni, megkoszoruzni a világnak kötelessége!

Lehetnek emberek, akik az ilyen fonákosságok felett egyet mosolyognak, talán szánalomból a képzelt poéta tányérára oda is dobják a könyörület alamizsnáját, de mi egészen másként okoskodunk az ilyen nagyvási hóhortban szenvedő emberekkel szemben. Az ilyen embereket ki kell józánítani és pedig azon közönségnek, melynek zsebére halászva hirdetik nagyságukat. Hiszen az irodalom terén annyi hivatlan ember mozog már, hogy igazi csapást képeznek magára az irodalomra és azon közönségre, melytől megkövetelik, hogy pénzzel és tapssal honorálják az ő badarságukat.

Ez annál elszomorítóbb, mert az igazi költők, a valódi írók örökbecsű műveit leszállított áron sem lehet árulni és ugyanakkor a ponyvára vitt férczelmény kelendőségnek örvend. Az igazi író visszahúzódik, az irodalomnak él, a füzfa-poéták fellépnek az utcán, a korezmákban, sőt bemerészelnék hatolni a nemzeti nyelv otthonába, a színházba is, melynek deszkáin ma ünnepelt színészek és színésznők aratják a megérdemelt dicsőség hervadhatatlan koszorúit, holnap pedig ugyanott könnyűvérű ifjak hagymakoszorút dobálnak az elbizakodott füzfa-poéta felé. Hát nem megcsufolása ez nemzeti nyelvünk otthonának? Hát lehet ezt szó nélkül elturni. No már ez több a soknál. A szentély nem arra való, hogy avatatlan emberek merészeljék azt meg is érinteni.

Ha a nagy közönség érdemtelenné delgeti, ha az intéző körök nem képesek

kellő erélyvel fellépni a költői czímet bitorlók ellen, akkor ne csodálkozzunk, ha a füzfa poéták egész serege hemzseg uton utfélen, korezmák, fogadók, sőt a színházak deszkáin is.

A nagy közönségnek tudnia kell, minő emberekkel van dolga. Ma a könnyen megélni akarás, a hirnév hajszolás olyan belegsége a legtöbb embernek, hogy a nagy közönség hiszékenységét, áldozatkésztségét, rövidlátását eszközül használják fel az ilyen képzelt nagyságu utazó „költők.“

Tiszteljük az emberben az előre való törekvést, de oktalanságnak tartjuk, ha valaki eldobja mesterségét és olyan térre lép, mely iskolázottságot, éles felfogást, igazi hivatottságot követel. Hiszen irni sok ember tud, de ebből nem következik, hogy olyan író legyen, aki a művelt közönség kívánalmainak, az irodalom haladása követelményeinek megfelelni tudjon.

Pártoljuk az irodalmat és pártoljuk mindazokat, akik az irodalomnak hivatott munkásai, mert az ő szellemi képességük nemzeti haladásunk legkiválóbb mozgató ereje; de ne tőrjünk, ne engedjük, hogy minden arra nem qualificált ember bitorolja a tiszteletre méltó írói nevet és azt keresetforrásul illetéktelenül használja. Aki ilyen emberi dédelget, aki az ilyen ember hiu érzelmeit fokozza, megsérti az írók tisztelt nevét, kárára dolgozik nemzetünk irodalmának.

Valahányszor meg nem érdemelt írói névvel dicsekvő ember fordul felénk, hivatkozunk amaz örökre igaz latin közmondásra: „Ne sutor ultra crepidam!“

Debreczeni hírek.

— **A polgármester múlt havi jelentése.** Simonffy Imre kir. tan. polgármester távollétében Komlóssy Arthur főjegyző, helyettes polgármester terjesztette elő a csütörtökön délután 3 órakor a városháza nagy termében gróf Degeyfeld József főispán elnöklése alatt tartott közigazgatási bizottsági ülésen a július hóról szóló polgármesteri jelentést. E szerint a múlt hóban a rendőrség által letartóztatott lopásért 5, testi sértésért 1, rendőri kihágásért 116 egyén, összesen 122: ezek közül átadatott a kir. ügyészségnek 7 rab, a többi rendőrileg megbüntettetett. Iparengedélylei 20 egyén látott el a múlt hó folyamán, különböző iparágak önálló gyakorolhatására. A katonai létszám volt: közönségseregbeli 1337 ember, 125 ló, honvédség részéről 962 ember, 41 ló, összesen 2299 ember, 166 ló.

Főorvosi jelentés a múlt hóról. Debreczen. sz. kir. város múlt havi közegészségi állapotáról Sárváry Gyula t. főorvos jelentését a csütörtökön tartott közigazgatási bizottsági ülésen terjesztette elő, a mely szerint a közegészségi viszonyok általában kedvezőek voltak. — Kevés megbetegedés és kevés haláleset fordult elő, a múlt hónaphoz viszonyítva 21 el kevesebb a halálesetek száma. — Heveny ragályos betegségek közül kanyaró, hökhurut, vörheny, difteritisz, vérhas és hagymáz csak szórva nyosan észleltettek. Difteritiszben 3, vérhasban 1 haláleset fordult elő. Született a múlt hónapban 107 fi, 104 nő, összesen 211. Meghalt 76 fi, 61 nő, összesen 137, a születések ezek szerint 74 esettel multak felül a halálozásokat. A közkórház beteg forgalma volt a múlt hó folyamán: átvitt július hóra 81 fi, 66 nő, együtt 147, felvételét július hóban 97 fi, 79 nő, együtt 176, elbocsátott 96 fi, 70 nő, együtt 166, meghalt 5 fi, 2 nő, együtt 7, maradt augusztus hóra 77 fi, 73 nő, összesen 150. Orvosrendőrileg megvizsgáltattak a piacra hozott élelmi czikkék.

— **Az adózó város.** A város lakossága által a múlt hó folyamán állami adó fejében befizettetett: a múlt évekről 6838 frt 16 kr, a folyó évről 9049 frt 11 kr, késedelmi kamat 290 frt 73 kr, együtt 16178 frt 91 kr. Befizettetett továbbá hadmentességi adó 156 frt 32 kr, nyírvizlecsapoló adó 102 frt 03 kr, idegen adó 186 frt 30 kr, idegen illeték 394 frt, 25 kr, végrehajtási költség 193 frt 89 kr, iparkamarai költség 49 frt 91 kr, járda adó 23 kr, közmunkaváltság 5 frt, 6 1/2 százalékos póttadó 2769 frt 66 kr, utadó 1561 frt 79 kr.

* **Debreczen részleges feloldása a sertészárlat alól.** — A városi tanács most Debreczen vérszentes területének a sertés zárlat alól való feloldását tűzte ki feladatául. — Van egy miniszteri rendelet ugyanis, a mely megengedi a vérszentes területek részletenkint lezárását, erre támaszkodva határozta el a városi tanács, hogy felterjesztés intéz a földmívelésügyi m. kir. miniszterhez, hogy Debreczennek csak azon részei maradjanak továbbra is zár alatt, amelyek a sertészárlattól fertőzve vannak, a vérszentes területet pedig oldja fel a zár alól. Faragó Miklós állami állatorvos, kinek véleményét ez ügyben meghallgatni kellett, jelentésében szintén esatlakozik Debreczen városának a földmívelésügyi miniszterhez intézendő hasonló felterjesztéséhez. Ha sikerül a városi tanácsnak e terve, úgy sertés tartó gazdáinknak ez rendkívül nagy hasznára lesz, a mennyiben már Debreczennek csak néhány körzetében uralkodik a sertésvész.

Leányfurfang.

— XV-ik századbeli skót ballada. —

Piczi a dal, de nagy ám
A mi benne a tréfa,
Azért zengi: hamis a lány
S furcsa egy portéka!

Egy vig lovag, bár részeges
Volt egy kicsit szegény
Utjában egy lányt észrevesz
Egy boglya tetején.

De végre fönn van nehezen
És látja, hogy a lány,
Szóval se mondaná, hogy „Nem!“
Ha mellé ülne tán.

S ötöl-hatol: ... „Nyirkos a fá,
Meghütöm itt magam;
Bár vonz hozzád kis lány a bü,
De sarju szaga van.
S ha meglátnak itt, a aoglyán,
Oh, százszor jaj nekünk ...
Lovam is elviszik talán,
Mig itt settenkedünk!“

„Aranygyűrű van ujjamon,
Lásd szép, nemes lovag,
Nem veszne ott a zálogon,
Kiváltanám lovad.
De mert, hogy félsz, — szólt még a lány, —
Apám várába jer;
Ott csokolódzhatunk, babám,
S lovad se' veszik el.“

ricz fiu a világért sem nézne fel az ábécéből. Az anyja minden lépten küldi felé a biztató szempillantásokat.

Most felszólítják. Lángba borul a képe egészen.

Az anyja egyre jobban biztatja szemével. Én lesütöm a fejemet. Neki kezd a fiu. Alig lehet hallani a hangját. Biztatják innen is, onnan is. Becsülettel megállja a helyét a Gönczi-ábécéből. Fel nem emelném a fejemet a világért, de érzem, hogy valami jóleső érzéssel telik meg a szívem, a lelkem.

Az anyának könnybe borul mind a két szeme ... És mikor elvégzi a feleletet, valamelyik padsorból felhangzik az önkénytelen kritika:

— Ejnye be csinos egy fiucska!

Rögtön szeget ütött a fejembe, hogy fiamnak első vizsgáján nem a tudományát dicsérik, de hogy jól áll rajta a kabát. Hanem azután megvigasztalódtam, gondolva, hogy a mai világban, a legtöbbször sokkal többet ér és több a haszna, ha valakinek azt mondják, hogy: jaj de csinos egy ember, mintha azt mondják róla, hogy: jaj be jó bizonyítványa van.

... Ime, ez volt a nagy esemény, kedves olvasók. Minden esetre van olyan fontos, mintha Ugrófi Zelma prima ballerínának kifecamodik a lába.

G—y.

És két a fütty,
A szél viszi,
Zeng mindenütt:
„Halld kis piczi!“
A fütty az száll, de ő biz áll
Mert szegyéllős szegény,
A mersze az inába száll
S az enyvelés se mén.

S hogy oszt' a várhoz értek ök,
A lány fufangosan
Biz künn hagyta a gyáva hőst
És eltűnt nyomtalan.

De gunyosan kiszólt: „Lovag,
No lásd, én benn vagyok
S te künn őrizd csak jó lovad,
S adj neki — abrakot.
S ha máskor a mezőn talán
Szép lányra lesz biz' a,
Köszvénytől nem jó félni ám,
Mert nem nagy galiba!“

És két a fütty
A szél vizzi:
„Biz rád sütött
A kis piczi!“

Ezóta lett tán példaszó
„Ha csók ingerli szádát,
Az alkalommal élni jó,
Mert késő rá a bánat!“

Vidéki hírek.

× **Templomépítés Hosszu-Pályiban.**
A Hosszu-Pályi község ev. ref. lakosai nyolcz-ezer forint költséggel átalakították az idén templomukat a toronnyal együtt; új fedéllel látták el az Istenházát. A költségekhez, különösen Bernáth István főgondnok buzgólkodása következtében felekezeti különbség nélkül többen jelentékeny önkéntes adománnyal járultak Névszerint: Brüll Armin ur 225 frt, a nagyváradi takarékpénztár 25, Liechtschein Sámuel ur 100, Leitgeb Imre ur 50, Liechtschein Mózes ur 90, Ince Lajos ur 100 frttal, Szartory Dezső ur pedig egyháza iránti jóindulatától buzdítva egy új harang költségeire 200, ugyane czélra Szalai Ferencz ur 50 frtot adományoztak, a torony felemeléséhez pedig százezer téglát kivettetésével járultak. A nevek után itélve azt hisszük, hogy a mi magyar zsidóink Hosszu-Pályiban is bizonyosságot tesznek arról, hogy jó hazafiak és midőn egy idegen felekezetnek segélyt nyújtanak, teszik azt azért, mert megvannak győződve arról, hogy az a felekezet kizárólag magyar nemzeti érdekek szolgálatában áll.

× **Mérgezés áldozata.** Élesdről értesítenek, hogy a szomszéd Felső-Lugos községben Filip Tódorné hirtelen meghalt s midőn a halottkém megtekintette, azonnal észrevehette, hogy nem természetes a halál; az esetet be is jelentette rögtön az előjáróknak, kik megtették a kellő intézkedéseket az élesdi járás-bírósnál, a boncolás ma d. u. fog megtörténni Felső-Lugoson.

× **Gyanus halálozás.** Hajdu-Nánáson még a múlt hó 18-án elhunyt egy Demeter Mária nevű cselédeány, ki Takács Károly nánási lakosnál volt szolgálatban. A cseléd pár nappal halála előtt rosszul érezte magát s az istállóba feküdt. Ugyancsak a Takácsnál szolgáló Polónyi Mária cselédeány kérdezősködött Demeter Máriától betegsége után, de ez csak annyit mondott, hogy egy nő, kinek nevét nem árulja el, mert erre megesküdt, tiz krajczár ára sáfrányt áztatott be kánforos pálinkába s azt ajánlotta neki, hogy igya ki,

akkor sikerül neki czélját elérni, t. i. bűnös szerelmének gyümölcsét a világ előtt eltitkolni. Demeter Mária a pálinkát meg is itta s pár nap múlva nagy kínok között meg is halt. A rendőrorvos a halálesetet gyanusnak találta, jelentést tett róla az előjárósnak, mely a hullát felboncoltatta, azonban határozottan megállapítani nem lehetett, hogy mérgezési eset forog fenn. A hatóság a vizsgálatot még mindig erősen folytatja, különösen azt akarja kipuhatólni, ki volt az a nő, ki Demeter Máriával a sáfrányos pálinkát megittatta,

× **Nagy lopás.** Kecskeméten esütörtökön délután nagy lopás történt. Pospesch Tivadar debreczeni születésű mézáróslégény gazdája Gáll Antal mézáróslégény üzletéből annak távollétében ezertiz forintot lopott s megszökött. A kecskeméti rendőrség táviratban kereste meg a debreczeni rendőrséget, hogy nyomozzon a tolvaj után s ha netalán Debreczenbe szökött volna, fogják el.

BABA.

Novella Irta: Zempléni Árpád.

A kritikus
Nagy fifikus.

Most paúzálnak.
S diskurálnak.

Van egy lánya.
Kincses banya
Két poéta
Már régóta
Jár a házba
S kiaknázza.

Szól a papa:
— „Menj ki, baba!“

Ez nem sejtji,
Az is rejti,
Hogy titokban
Rég otthon van,
Mert úgy tett Ő,
Hogy mindkettőt,
Váltig hívé,
Hogy csak övé

Baba kimegy,
Csakhogy nem egy

Szól az öreg,
Hangja remeg:
— „Hát ti ketten,
Észre vottom,
Ide jártok
S kurizáltok.
Mondta lányom
En se bánom,
Am tegyétek
S elvegyétek!“

II.
Szól a baba:
„Baj van, papa!“

Papa érti,
Meg se kérdi,
Hallgat mint sir,
S levelet ír,
Kurtát szépet,
A két félnek:
— „Mama délbe
Jöjj ebédre!“

— „Hogy ne tennők
Hogy ne vennők!
Ez kütüntet
Bármelyünket
Az ön lánya
Kincses banya.“

Elmult ép dél,
Jön a két fél.
Tücsök, — holló:
Róf és Olló.

S jó versengés,
Jó esengés.
Ez belé vesz,
Ha azé lesz
Ez nem adja
Az se hagyja
Ennek táncza
Ujabb chance-a
Boltja, verse,
Óralánca
Az azt hiszi,
Sokra viszi,
De csak ha a
Lányt megkapja.
Kész Szofoklesz,
Ha boldog lesz.

Róf gyolcsot mér,
Olló borbély.
Bolttal birnak
S verset irnak.
Néz a papa:
— „Ejnye, baba!
Furcsa hősök,
Nincsen ősök.
Mert akárki
Mégse parthie.
Mely'khez adjam?
Kitagadjam?
De a szégyen?
Ergó: légyen.“

Róf úgy véli . . .
Olló kéri . . .
Mikor oszt már,
Ez se használ,
Mérgezes éles.
Vad, személyes
Harezba fonak,
Czivakodnak.

III.
Éttek, ittak
Mit se hagytak.
Szörnyen fogy a
Koszt, ha potya,
Elvonultok,
Verset irtok
A ki szebben
Kéri versben,
Annak adom
Felfogodom.

Szól a papa:
— „Meddő vita!
Hagyjuk abba!
Itt két szoba.
Oda hagyja?
Mint egy kezű!
Ez észvesztő!
Jár, elmerül,
Areza derül,
Egy szép estve

Vacsoráig
Majd elválnak,“

Róf megy jobbra
S ül, mint szobra.
Eltűnődik
Nagy időköz:
Mit írjon hát
Minő munkát,
Hogy lefőzze,
Megelőzze,
Vetélytársát?

Nagyot gondol
Vére tombol.
Mit! bevallja,
Nem áthatja;
Ő nem birka
Ő már birta!
Első jogon
Minden fokon
Őt illeti,
Adják neki!
Ő nem drukkol,
Ő kirukkol.

És ír gyorsan,
Tolla harsan,
És kipereczeg
Egy rossz verset.
Nem cizfrázza,
Letisztázza,
Aztán fogja
S által adja.

Mikor belép,
Papa elébb
Megtörli kék
Szemüvegét.
Aztán olvas
A vén tollas.

— „A szállóban!
Szép valóban.
Igy nem félhetsz,
A tiéd lesz.“

Mint bus holló,
Ugy ül Olló.
Bal szobában
Dul hajában,
De hiában.

Rontott papirt,
S egy sort nem irt.
Szive esügged
Ere lüktet,
Feje forró:
Szegény Olló!
Nem tud békén
Ülni székén.
Megzavarja,
Mikor hallja,
Hogy az öreg
S Róf kinn nevet.

Tudna sirni.
Nem tud irni.
Azt az édes,
Lágy negédes
Fehér keblet
S két kis epret
Másnak adja?

Rajzát festve.
— „Hah ez ötlet!
S oly vörös lett,
Mint a czékla,
Vagy a téglá.

Leül gyorsan,
Tolla harsan,
Köröml, írja,
A hogy birja

Büszkén lép be
Tűz a képe
Vére tombol,
Ugy kitromfol.

Megint olvas
A vén tollas.
De most ámul
És elbámul.

Hisz ez csoda
Vagy micsoda!
Olyan mint a
Septuaginta.
Ezek ketten,
Ott meg hetven,
Irt egy dolgot
Szórol-szóra:
— „A szállóban
Tiz az óra!“

Papa hebeg,
Oly meglepett.
Oda hangja
És fufangja.
Mit csináljon?
Melyikhez álljon?

Fut ki, szalad
Egy perez alatt:
— „Baba kérlek,
Én nem értek!
Hát kettő is?
Olló s Róf is?
Csufság de hát
Válasz apát.“

Baba mérgezes,
Nyelve érdes:
— „Papa, kérlek,
Ezt nem érted!“

Jön a baba,
Vele papa
S szól vidámon;
— „Édes leányom,
Ketten kérnek,
Ki kell férjnek?“

A lány szétnéz:
— „Egy szív, két kéz.
Könyét fojtva,
Kezét nyujtja,
Keze forró:
— „Ön kell, Olló!“

Szól a papa:
— „Ásó, kapa!
Vedd el Rózát,
Ne ír prózát.“

Ujdonságok.

— **Istenitisztelek.** Aug. 8-án Vasárnap a következők fognak istenitiszteleket tartani, az ev. ref. templomokban. A nagytemplom zárva, a kistemplomban Csutoros Albert s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban Szilágyi Imre s. lelkész, az ispotály templomba Kovács Ferencz h. tanár. — A róm. katolikus templomban reggel 7 órakor misét tart Kovács Márk, 9 órai misét tartjad. W ol a f k a Nándor, szentbeszédet mond: dr. W ol a f k a Nándor, d. u. 12 órakor misét Molnár Kálmán, d. u. litániát Molnár Kálmán, rózsafüzér ajtaosságot dr. W ol a f k a Nándor végzi. Az ágost. ev. templomban d. e. 10 órakor s d. u. 3 órakor Geisztlinger Pál s. lelkész végzi az istenitiszteleket.

— **A bihari millenniumi emlékszo-** bor leleplezése. Nagyban folynak az előké-születek a bihari millenniumi emlékszo-bor ün-nepélyére, melynek ideje nincs még kitűzve, de valószínűleg szeptember közepén lesz. — Az ünnepélyre a biharmegyei képviselőket és Kossuth Ferenczet is meghívják.

— **A debreczeni dalegylet dalestélye** A debreczeni dalegylet 1897. évi augusztus hó 12-én Mácsay Sándor karnagy vezetése és Rác Károly zenekara közreműködése mellett, a „Nagyerdei Vigadó“-ban zártkörű dal- és zeneestélyt rendez, melynek műsora a követ-kező: Honfidal, Hubertól. Barna kislány, Med-gyessytől. Országos bordal, Therntől. Nyisd ki rózsám, Zimaytól. Rác Károly zenekara közreműködése mellett, Hubertól. Belépti díj személyenként 1 frt. Család-jegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté este 8 és fél órakor. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek fel-mutatása mellett a pénztárnál belépti jegyet nyerne. Belépti jegy nélkül a terembe senki sem bocsátatik. A szabadjegy 3 személyre érvényes, a család többi tagja a belépti díj felét, vagyis, személyenként 50 krt fizet. — Családtag alatt egy háztartásban élő szülők és gyermekek értendő; ezen kívül álló rokon-ságra a szabadjegy érvénye ki nem terjed Alapító- vagy pártoló-tagsági aláírást a pénz-tár a dalestélyen elfogad. A dalestély tisztá-jóvedelme az al-dunai jótékonycélu hangver-seny-körut költségeinek fedezésére fog fordít-atni. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Az elnökség.

— **Szolgabíró választás.** Dr. Forrai András, a balmaz újvárosi járás szolgabírája, aki a múlt hó elsején hosszabb szabadságra ment, a héten irásban beadta lemondását. Az így megürrült szolgabírói állást a szeptemberi közgyűlésen pályázat után fogják betölteni. Ertesülésünk szerint ketten pályáznak: Mi-s-k o l c z y Lajos tb. szolgabíró és L u d m a n n Géza közigazgatási gyakornok.

— **Debreczen város részvét sürgő-** nye a székes fővároshoz. A hétfői rendes tanácsülés R á t h Károly főpolgármester ha-lála alkalmából az alább közölt részvét-sürgő-nyöt intézte M á r k u s József főpolgármes-terhez Budapestre: „Nagyságos Márkus Jó-zsef polgármester urnak Budapest. Debreczen város tanácsa őszinte részvétét nyilváníti a főpolgármester halála felett. K o m l ó s s y Arthur főjegyző, polgármester-helyettes. Deb-reczen városnak e figyelmét M á r k u s Jó-zsef Budapest fő és székváros polgármestere K o m l ó s s y Arthur főjegyző és polgármes-ter helyetteshez intézett következő táviratban köszönte meg:

„Főpolgármester elhunytá alkalmából nyilvánítot részvétért fogadja a tekintetes Tanács benső köszönetünket.

M á r k u s. polgármester.

— **A bejelentő hivatal ügyforgalma.** Debreczen város rendőri bejelentő hivatalának július havi ügyforgalma a következő volt. Kiadott: 63 drb cselédkönyv, 17 igazolási jegy, 11 ideiglenes igazolvány. Benyújtott 11770 darab bejelentő, felvilágosítás adatott 11181 esetben.

— **Mérgezés véletlenségből.** S z a b ó János és T ó t h Pál b.-ujfalui lakosok az ottani gyógyszerárban gyomorerősítőnek vala-mi jóit talt kértek. A polgárok a tévesen kezelt pálinka helyett karbolsavat kaptak. Eltávozá-suk után nemsokára inni akartak és koczin-tottak s midőn az őrtőztató mérges italt fel-hajtották a nagy kín és győtrelemtől ordítani s jajveszékelné kezdtek. Az elhívott orvosok konstatálták az irtoztatos mérgezést, melyet az állítólag a gyógyszerárban pálinka helyett kapott karbolsav okozott. Tóth Pál, ki a ve-szedelmes folyagékot mohón hajta fel, rövid kinlódás után nemsokára kiszenvedett, míg ellenben Szabót, ki élethálál közt kinlódik a sok ellenmérge és orvosságokkal sikerült meg-menteni s még némi reményt fűznek életéhez az orvosok.

— **Lopás a vonaton.** Vakmerő lopást követett el eddig még ösmeretlen tettes csütör-tök délután a vonaton épen akkor, midőn az a debreczeni állomás indóházába berobogott Tóth László nagy-károlyi vállalkozó három

ösmerősével Budapestről Nagy-Károlyba akart haza utazni. Szoboszló és Debreczen között meleg volt és kabátját, melyben pénzesztár-czája is volt, felakasztotta a szakasz ajtajára. Utközben egyik társának még 15 forintot is adott a tárczából. Ahogy a vonat Debreczenbe berobog, mi 3 óra 47 perczkor történik, már 3 óra 48 perczkor P.-Ladány felé indul a vo-nat. Mikor a vonat megállt, Tóth kabátját felvette s ugyanekkor észrevette, hogy a ko-esiből egy fiatal ember a P.-Ladány felé in-duló vonatba beugrott. V.-Péres közelében jött csak arra, hogy 216 forinttal telt tárczája a kabátból kivészett. A rendőrség a vizsgálatot megindította s megállapította, hogy a tettes az a fiatal ember, ki a püspök-ladányi vo-natra felugrott. A rendőrség a nyomozást to-vább folytatja.

— **Német nyelv a debreczeni tani-** tóképezdében. Mint tudvalevő dolog a debre-czeni ev. reform. tanítóképezdében az 1887/8. isk. tanévtől kezdve, conventi határozattal felveendő tantárgynak mondták ki a német nyelv tanítását, melyre — mint értesülünk — Zimmermann Gyula debreczeni állami fő-reállisk. tanár, érdemes tanügyi írók kéri fel.

— **Betörések nappal.** Pár hét óta egy gonosz tolvaj banda garázdálkodik városunk-ban. — Mindegyik betörésnél érzékeny kárt szenvedtek a károsultak. — A lopá-sok színhelye Nagyuj, Kisuj és Hatvan utcák voltak s a napról-napra előforduló betörések valósággal rettegésben tartották az e környé-ken lakókat, mert nem csak vagyon — de életbiztonságukat is veszélyeztetve hitték. — Nagyon valószínű, hogy a betöréseket egy tolvajbanda szövetkezet hajtja végre, ebben a meggyőződésben vannak a rendőrségnél is. — Mert egyformák a betörési módok, egyforma eszközökkel működnek. Ennek daczára a rend-őrség mai napig sem jutott a betörőbanda nyomára, bár mint értesülünk, nagy erővel nyomoznak utánuk. — A tényleges állapot azonban mégis az, hogy nem vagyunk megóva-a betörésektől, nem hajthatjuk nyugodtan fejünket párnáink közé, veszélyeztetve van va-gyon és életbiztonságunk. Csütörtökön újabb be-töréses lopás történt. Ez alkalommal azonban már ugylátszik a betörések színhelyét áttették a Homokkertbe, mert a Hatvan utca körül már éjjelenként megkétszerezett őrség czirkál. Veszedelemesebbé teszi azonban ez újabb betö-rést az, hogy fényes nappal haj tották végre azts hogy minde-néből kifosztottak egy homo-k-kerti lakost. Az eset különben a kö-vetkező: T ó t h András homokkert I-ső járás 91. szám alatt saját házában lakó munkás megjelent csütörtökön este a rendőrség központjában, hol előadta, hogy míg ő délután mint munkás a dohánygyárban dolgozott, ad-dig ismeretlen tettesek lakása ablakának vas-rudját kifeszítve behatoltak szobájába s ott nagymértékű fosztogatást vivén véghez, — minden csak legkevesebb értékkel bíró tárgyat elvittek onnan. — A mely tárgyak hiányát hirteleni áttekintés után észrevette azok a kö-vetkezők: két öltöny teljesen új ruha, egy ezüst óra lánczczal, rajta 2 frtos medail, egy koffer, több rendbeli fehérnemű, egy 12 mm. forgópisztoly, két pár arany fülbevaló, egy tajték szivarszipka, két fehér mellény. Ennyit raboltak össze a zsványok. A IV-ik ker. me-zőrendőrkapitányság a legerélyesebb nyomozást indította meg.

— **Halálozás.** B u l s z t e r Ágoston földbirtokos városi bizottsági tag Tátrafüre-den 59 éves korában elhunyt. A család a megboldogultat haza szállította s szerdán tet-ték örök nyugalomra a r. kath. temetőbe.

— **Érdekes ajándék.** F a d l a l l a h El Hadad ezredes, a ménlőtelep parancsnoka ki nemrég tért haza arabiai utjából, érdekes ajándékkal lepte meg dr. W o l a f f k a Nán-dor püspököt. Három libanoni czedruságot hozott magával a szentföldről az ezredes a népszerű püspök számára, kinek a kedves ajándék rendkívüli örömet okozott. A czedrus-ágak mindegyikén több ludtozás nagyságu és alaku rovátkolt. diószertü gyümölcs is van. Az ágak gondosan becsomagolva érkeztek meg, a melyeket különböző iskolák gyűjteményei-nek gazdagítására szándékozik ajándékozni a püspök.

— **Özv. csiffi Csiffy Lászlóné halála.** Egy a debreczeni előkelő társadalmi körökben általánosan ismert és szeretett urinő, özv. csiffi Csiffy Lászlóné, született péchujfalusi Péchy Judith urnó hunyt el pusztá-abai bir-tokán. — Az előkelő magas műveltségű mág-nás asszony gyakran tartózkodott Debreczen-ben egyik leánya házában s itt jótékony adakozásaival tette áldásossá nevét. — Teme-tése szombaton délután 2 órakor volt az ev. ref. egyház szertartása szerint s a halottat a pusztá abai családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. — Özv. Csiffy Lászlóné 82 évet élt s halála Debreczenben széles körben mély részvétet keltett.

— **Vizsgák a Palagon.** A Pallagon. a külső gazdasági tanintézetben levő földmivelő iskolában az 1896—97 tanévet záró vizsgák a héten tartották meg. A vizsgákon a földmi-velésügyi m. kir. miniszter által kiküldött kormánybiztosként R á s ó Gyula kir. tan. alispán, mint a hajdu megyei gazdasági egye-sület elnöke szerepelt.

— **Kegyetlen anya.** Egy fővárosi ház-tulajdonosnő, hogy az elhalt férje által gye-rekei részére hagyott vagyont megkaparítsa, két leányát megmérgezte, akik közül az egyik menyasszony. Az ember bőrbé bujt fene vad megmérgezte a fiát is. A leányok meghaltak, fia az Erzsébet-kórházban haldoklik. A neveket titkolják.

— **A debreczen nagyváradi villamos vasut** ügye biztató módon halad előre. Kis-baári Kiss Ferencz az engedményes igazán nagy buzgalommal dolgozik, hogy ez a mo-dern vasut, mely nemesak Nagyváradot köti majd össze Debreczennel, hanem Biharme-gye több községét részesíti majd a gyors köz-lekedés előnyeiben, mielőbb létesülhessen. — Minthogy az előmunkálatok már teljesen be vannak fejezve, legközelebb hozzálatnak a vasut építésének finanszírozásához és ezt Kis-baári lehetőleg úgy szándékozik keresztül vinni, hogy a községek és érdekeltek hozzá-járulását fölsőlegessé tegye, vagy legalább is a minimumra redukálja. E helyett keresztül akarja vinni a kormánytól az új vasut adó-mentességét. A finanszírozásra vonatkozólag már több előkelő budapesti pénzintézet tett Kisbaárinak ajánlatot, aki ezek közül a leg-előnyösebbel már megkezdte a tárgyalásokat. A mostani konstellációk szerint valószínű, hogy a debreczen — nagyváradi villamos vasu-ton már a jövő évben megnyílik a közlekedés.

— **A postai szállítási díjak emelése.** A postának intenzívebb hálózatra van szük-sége, mely nagyobb beruházásokat és nagyobb évi szükségletet követel. Azért már régebben hangoztatják különösen osztrák részről, hogy a levelezőlap árát föl fogják emelni s egyébb postai díjtételek emelésén is dolgozik a kor-mány. Most hír szerint megtelálták a kormá-nyok a jó alkalmat az emelések végbevitelére. A postailletményeknek koronaértékre való át-számításánál ugyanis felfelé ki fogják kere-kíteni az összegeket. A kormány ezt annál megokoltabbnak tartja, mert a világpósta-unió államai között a mi postadíjaink a legolcsób-bak s így az új értékben való emelés csak a paritásra fog vezetni. Az öt krajczáros bélyeg ezentul is 10 fillér lesz. Ellenben a levelező lap árát 5 fillére kerokitik ki, az ajánlási díjat és a Németországon kívül menő levelek díját 10 krajczárról 25 fillérré emelik s a cso-magszállítás díjtételeit is, bár csekély összeg-gel, de magasabbra szabják meg. A két kor-mény a kérdésben teljes egyetértésre jutott s a költségvetés beterjesztésénél nyilvánosságra hozni s 1898. január 1-én életbe is akarják léptetni az új tarifát.

— Szabadságon. Szabó József főszámvevő egy havi szabadságidejét Bártfa fürdőn tölti. — Dr. Könyves Tóth Mihály I. ker. kapitány egy havi szabadságát megkezdvén, a kerületi kapitányságot Jenei Miklós helyettes vezeti.

— Nem tudta túlélni a feleségét. Végtelenül szerethette Török János földesi gazdamester a feleségét, a kit nagy bánatára néhány héttel ezelőtt elvesztett. Azóta folyton kijárt a temetőbe, leborult sírjára s keservesen sirt ott éjjel nappal. — Annyira szívő vette az esetet, — hogy a napokban lakásán felakasztotta magát s mire levágták meghalt.

— Fadlallah El Hedad negyven éves jubileuma. A debreczeni méntelep arab származású parancsnokának negyven éves jubileumi ünnepélye volt e hó 3-án Bábólnán az alatt. Egy arab származású magyar ezredes egészségére üritettek ott poharat vagy százhuszan, hogy az egész ország nevében elismerésüket fejezzék ki Fadlallah ezredesnek a magyar lötenyésztés terén kifejtett páratlan buzgalmaért. Hogy ily kiváló szakembert mondhatunk magunkénak, azt első sorban a véletlennek, másodsorban pedig Brudermann ezredesnek köszönhetjük.

1857 ben Brudermann ezredes a magyarországi méntelep arab ló állományának fölfriessítése céljából ménekért és kanczáért lent járt Arábiában s magával hozott egy tiz esztendőes tüzes szemű árva fiúcskát. Ma negyven éve annak, hogy valamelyik Lloyd-gőzös Triesznél partra szállította Fadlallah. Mint lovászgyerek került a bábólnai méntelephez s évek multán besorozták katonának a méneskarhoz. Itt leveldi Kozma Ferencz, a magyar lötenyésztés hírneves fölvirágoztatója, figyelmes lett a szép, szálás, ügyes legényre s elhatározta, hogy tehetségét amennyire lehet, értékesíteni fogja. — Fadlallah csakhamar letette a tiszti vizsgát és 1875 ben hadnagygyá nevezték ki, áttért a katolikus hitre s pártfogója iránt halálával eltelve nézett egy szép jövő felé. Hamar hirtelen terjedt az arab hadnagyának az egész hadseregben s a megboldogult trónörökös a nyolcvanas évek elején bemutattatta magának a bécsi Burg-színházban az akkor már délcég kapitányt. Fadlallah rövid idő alatt fényes karriert csinált, ritka bizalomban részesült s mint kapitányt a debreczeni méntelep parancsnokának nevezték ki. 1885-ben elküldték hazájába lovakat vásárolni, onnan írta egy levélben, hogy földieit mennyire istenítették.

— Megszűnt a száj és körömfájás Debreczenben. A szarvasmarhák között Debreczenben évek óta uralkodik a száj és körömfájás, a mi miatt városunk egész területe már régebbi idő óta zár alá vétett. Mint most örvedetesen jelenthetjük a Hortobágyon a hármási gulyában száj és körömfájás megszűnt, a hol pedig még egyedül volt e vész észlelhető az utóbbi időkben, így az első tükü állategészségügyi hatóság ezt konstatálván, előterjesztést tett a városi tanácsnak, hogy sürgősen eszközölje ki a földművelésügyi miniszteről Debreczen egész területének a száj és körömfájás miatt elrendelt zárlat alól való feloldását. Ez remélhetőleg hamar meg fog történni, csak a sertészárlat volna már feloldható, ez a város gazdalközönségének főhaja.

— A debreczeni toronyszobák fűtése. A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága átirata értelmében elrendelte a városi tanács, hogy úgy a nagy-, mint a kis-

templom toronyában levő őrszobák tűzveszélyes fűtési rendszerét megváltoztatja s mindkettőbe légszeszkályhát szerez be az 1898. évi költségvetés terhére. Az új felszerelés költsége 600 frtra rug. Az évi üzem költsége pedig 123 frt. De ugyanekkor az e czimen eddig előirt tűzifát a város megtakarítja.

— Egy jó bizonyítványokkal rendelkező egyén ki a gazdálkodás minden ágában teljesen jártas, szerény feltételek mellett állást keres gazdaságban, gyárba, raktárba vagy bárminemű más vállalatnál. Czím a kiadóhivatalban.

Felhívjuk, a fővárosba utazó t. közönség figyelmét Kövesi Nándor előkelő és nagy éttermére, (VII. Erzsébetkörut 27.) ahol kiváló ételek és italok, szolid árak, pompás kiszolgálás biztosítják a vendégek teljes megelégedését. Ezenkívül esténként nagy katonazenekar játszik s z a b a d b e m e n e t mellett.

A debreczeni csata évfordulója.

A főiskola lelkes ifjusága augusztus 2-án kegyeletos ünnepélyt rendezett ama dicső honvédek emlékére kik 48 évvel ezelőtt a hazáért a szabadságért küzdve a debreczeni csatában multak ki dicső hallállal — A közönség pedig csatlakozott a nemes ifjusághoz s százzal vonult ki a hantokhoz, hol a dicső „névtelen felistenek“ közös nyugvó helyét egy márványkő jelzi.

Délután fél négy órakor indult meg az ifjuság, kísérve a közönség nagy tömegétől, a honvédtemetőbe. Elöl haladt a 13 egyenruhás honvéd az aradi vértanúk emlékére készített lobogóval, majd a függetlenségi kör zászlóval, az ácsifjuság s a munkás dalegylet dalköre zászlóikkal.

A régi, dicső idők emléke jutott eszébe a honvédeknek, mikor a 70 éves Nyakó Sándor, Klapka volt trombitása, ki minden szabadságharczi ünnepélyre eljön Nánásról, megfujta azt az öreg trombitát, melyet még akkor huszonöt éves csatában ifju tüzzel fujt meg, most azonban az idő elvette az agg kürtös erejét, de azért fujta, felidézve lelkében a szép dicső napokat.

A dalszaki növényekkel díszített siroknál szintén már nagy közönség várta az érkezőket. A város képviselőiben ott voltak: Komlóssy Arthur főjegyző, polgármesterhelyettes, Király Gyula, Körner Adolf tanácsnokok és ifj. Csóka Sámuel aljegyző, kik a város díszes ötos s az ezt követő négyes fogatán mentek ki a „névtelen felistenek“ nyugvóhelyéhez.

Csakhamar felhangzott az ácsifjuság éneke „Szentelt hantok“ ez. dalt énekelték Boros Lajos karnagy vezetése mellett. Majd Nagy Gyula joghallgató Balogh Béla joghallgató által irt lendületes omlékbeszédét olvasta fel. Az emlékbeszéd elhangzása után Bagaméry Károly theologus szavalta el óriási hatással mellett Jánossy Zoltán lelkész jelölt ez alkalomra írott lendületes s hazafiságtól igazán éthatott „Augusztus 2.“ czimű gyönyörű költeményét, melynek szavalása közben gyakran hatalmas éljenekkel szakították meg a szavalást. A temetőben lefolyt ünnepélyt a munkás dalegylet „Nemzeti fohász“ ez. dal elénekelésével zárta be.

Az ünnepély második része az Emlékertben, a kőoroszlánnál folyt le. Mikor a mindinkább növekvő menet megérkezett, az ég csatornái megnyiltak, de azért a hazafias közönség nem oszlott szét, bevárta, míg az eső megszűnt.

A dalegyletek éneke után Veres Gusztáv theologus Kovácsy Kálmánnak „A magyar Messiás“ ez. szép ódáját nagy sikerrel sza-

valta el. Jánossy Zoltán „Klapka trombitása“ ez. költeményével, melyet az öreg Nyakó Sándorról irt, ért el nagy hatást. Végül ismét ének következett, melylyel a lelkes, hazafias ünnepély véget ért.

Irodalom.

A katolikus autonómiai congressus küszöbén bizonyára szívesen fogják fogadni az összes érdeklődő körök azt a két füzetet, melyet e tárgyról a Lampel-féle könyvkereskedés közzéboctát. Az egyik egy magvas tanulmány az autonómiairól, melyet szerzője, Csorba Ferencz, először ezelőtt hét évvel adott ki a „Budapesti Szemlé“ben. Az a feltűnés, melyet annak idején Csorba fejtegetései keltettek, indokoltá teszi, hogy a szerző most külön is közzéboctátva, hozzáférhetőbbé tette őket. — A másik füzetben egy névtelen szerző becses visszaemlékezéseket mond el „A kath. autonómia és az 1871-iki szervező congressus két pártja“ czimvel. A congressus egyik legbeavatottabb tagjának e műve németül is megjelent és épugy, mint a magyar szöveg 10 kr.-ért rendelhető meg a Wodianer F. és Fiai czégnél (Andrássy-ut 21.) Csorba tanulmányának ára 20 kr.

„Paedagogiai értekezések“ czimű 240 lapra terjedő s a népoktatás ügyet 30 értekezésben minden oldalról bemutatni hivatott munkára, mely már nyomdai munkálat alatt van, szerző még szept. 10-éig előfizetéseket elfogad. Az eddigi összes, kultuszminiszterek hivatalos működésük méltatása is e könyvben foglalják. Függelék czimben pedig számtalan sok, tanítóknak lépten-nyomon szükséges hivatalos ügybeni kérdéseket fejt meg. Tanító uraknak nélkülözhetetlen, iskolai könyvtáraknak pedig malhatlanul szükséges e mű egyaránt. A könyv ára 1 frt. Az előfizetési pénzek Bartók László író nevére Marosvásárhely (kir. tanfelügyelőség) küldendők.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi cég jelentése. —

Debreczen, aug. 6.

Készáru 40 olecsóbb.

Oszti buza	10.85 — — —
Tavaszi buza	10.8 — — —
Oszti rozs	8.40 — — —
Tavaszi rozs	8.50 — — —
Oszti zab	5.90 — — —
Tavaszi zab	6.10 — 6.10.
aug.—szept. tengeri	4.54 — 4.55.
Szept.—okt. tengeri	4.90 — 4.90.
Május—juniusi 1897	5.42 — 5.42.

Sertéspiacz. Budapest-Kőbánya 1897. aug. 3.

Magyar elsőrendű Öreg nehéz páronkint 320 klgron felüli sulyban (— krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300 260 kgr. sulyban) — krtól — klgr. Fialat nehéz (páron — 220 klgron felüli sulyban) — 54 krtól 55 — krig. Fialat könnyű (páronkint 251 320 klgr. sulyban) — 54 krtól 55 — krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) — 52 krtól — 53 krig. Közép (páronként 220—280 kgr sulyból) — 44 krt — — 45 krig. Könnyű páronkint 220 klgrig terjedő sulyban — 43 krtól — 44 krig. III. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgr. felüli sulyban) — 51 krtól 52 — krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) — 49 — krtól 50 — krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) — 47 — krtól 48 krig.

Sertés létszám: 1897. évi július hó 21. napján volt készletben: 26.470 darab 1897. évi július hó 2. napján felhajtott 709

drb 1897. július hó 5. napján elszállította 591 drb. 1897. márcz. hó 26 napjára maradt készletben 2658 drb. Hizottsértés forgalom változatlan.

Debreczeni piac.

augusztus 2-3

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 900 mm. I. rendű 12.—, II r. 9.25. III. r. 9.—.
 Rozs, piacra hozatott 600 mm, I. rendű 8,90 II r. 7.95, III r. 7.80.
 Kétszeres, piacra hozatott 800 mm. I. rendű 7.40, II. r. 6.35, III. r. 6.30.
 Árpa, piacra hozatott 400 kgr. I. rendű 450, II r. 4.45, III. r. 4.40,
 Zab, piacra hozatott 500 kgr. I. rendű, 80, II. r. 5.75, III. r. 5.70.
 Tengeri piacra hozatott 1000 kgr ó-tengeri I. rendű —.—, II. r. —.—, III. r. —.—.
 Új tengeri I. r. 4.80, II. 4,70 III. kr. 4.40.

Köles 6.20, 6.10. 6.00.
 Köleskása 13.—, 12.50, 12.00.
 Burgonya 3.60

Piaczi árucikkok:

100 kilónként: Bab fehér 12 bab sárga 10.00 burgonya 3.60 só darabos 10.50, só darált 12.00, d. zsír 60-62 frt, szóna I. rendű 1.80, II. r. 1.60 III. r. 1.40, szalma I. r. 60 frt II. r. 50, szalonna sós 58-60 frt, szalonna sótlan 58-frt. háj 60-frt, juh turó 68-szappan 17.50 frt, aszalt szilva 16-frt, borsó 18.00 frt, lenese 20.00 frt, rizs 18 frt, pirszea 2.00, salgótarjáni 150, szalonkőszén 180, árpa kása 16.—.—24.

Kilonként: Árpakása 14 32 kr aszalt-szilva 28 kr, asztali dara 15 kr burgonya 6 kr., borsó szepességi 18 kr., szatmári 20 kr bab fehér 12 kr, sárga 10 kr, disznó-zsir 64, cukor 44.—45, irós-vaj — frt — kr, köleskása 15 kr., lenese szatmári 20 kr, szepességi 24 kr, liszt Nr. 1. 15 kr, Nr. 2. 15 kr, 3. 14 kr Nr. 4. 14 kr, Nr. 5. 12 kr, Nr. 6. 13 kr, olvasztott vaj 80 kr., só darabos 11 kr, darált 12 kr, rizskása 16-32 kr, szappan 22 kr, szalonna sós 64 kr, sótlan 60 krajczár, kávé 2 frt 13 kr.

Bérekcsik díjazabalyzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 12 óráig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	—40	—30
1/4 órára	—60	—45
Egy egész órára	—80	—60
Minden következő órára	—40	—30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	—20	—15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város szorompóin belüli	—50	—30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetésenként (vállalkulás nélkül), ha a végítzestesség a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	3	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	—80
A színházba menet	—60	—40
A színházból jövet	—80	—60
bármely vasúti indóház vagy rakodóház nap-pal menet vagy jövet kezi tászkával	—50	—30
Éjjele	—80	—60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málha után külön 10 krajczár díj jár.	—	—
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, légszeszgyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet egy órai várakozással	—80	—60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—50	—30
menet és jövet egy órai várakozással	1	—70
minden következő órára	—60	—40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	—90
minden következő órára	—40	—30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet 1 órai várakozással	—80	—60
minden további órára	—40	—30
A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítanak		

4 arany, 18 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő-okmány.

Kwizda-féle
 korneuburgi marha-táppor.

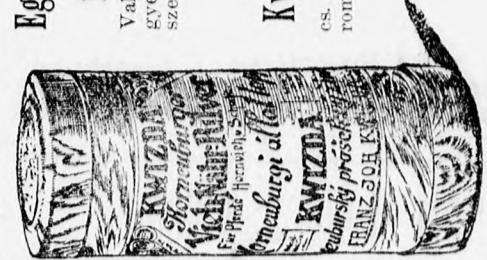
Alla torvosi diütikai szer lovak-, marhák- és juhoknak.

Több mint 43 év óta a legtöbb istállóban használatban étvagyhiánynál, rossz emésztésnél valamint tehénknél a tej javítása s a tejelő képesség fokozása céljából.

Egy doboz 70 kr.,
 fél dobozzal 35 kr.

Valódi csak a fenti védjegy-nyel és kapható minden gyógyszer-tárban és droguia-kereskedésben.

Főraktár:
Kwizda Ferencz János
 és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító kerületi gyógyszerésznél,
Korneuburg,
 Bécs mellett.

KITÜNTETVE: az 1896. ezredé ves orsz. kiállításon a kormány által alapított „MILLENNIUMI ÁLLAMI ÉREM“-mel, mely magas kitüntetésben a hangszer-csoport összes versenyzői közül kizárólag csakis czégünk reszesült.

Teljes zenekari felszerelések
 a legjutányosabb feltételek mellett.
Dalárdai üténybotok
 műveszi kiviteben.
 Dalárdai accord-jelzők.

WILCOX & WHITE
 és a
CHICAGO
 Cottage Organ-Co
 világhírű amerikai harmoniumgyarak kizárólagos képviselői és egyedüli fő-elárusítói.
 Valamint saját gyártmányú mindenütt elismert iskolai, szalón- és egyházi harmoniumok a legdusabb választékban.

A RIOSA

Bármilyen és bármennyi darabot hatásonosan lehet eljátszani zeneismeret nélkül az Ariosán.

1. sz. Ariosa frt 18
 1 1/2 " " aczéhanggal frt 21
 2 " " kettős énekhangokkal 36 aczélsippal frt 28
 Az érczjátéklapok darabja kr. 50

Harmonikák
 kitűnő hanggal
 2 frttől 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10 frt és feljebb.
 Különlegességek aczélsippu zenekar harmonikákban.
Magyarország egyetlen és első harmonikagyára.
STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE
 csász. és kir. szab. hangszer-ipar
 Európa legnagyobb hangszer-gyára
Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 36. szám.
 Képes árjegyzék: a) harmonikákról; b) mechanika zenélő-művekről és zenélő dísztagyokról; c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, cimbalmok, ceterák, harmoniumok, zongorákról stb. vidékre ingyen és bérmentve. Árjegyzék kérésnél kérjük megnevezni, hogy mifele hangszerről kívánatuk az árjegyzék.
Vendéglősöknek zenélő automataik.

Finom minőségű FÉRFI, NŐI és GYERMEK-CZIPÓK

a legolcsóbban kaphatók

Grünbaum és Schvarcznál

Piacz-utcza, a „Frohner-szálloda“ alatt, a megyeházzal szemben.

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit-Cremeje.

Margit-Creme legjobb arcz creme, rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arczot.
Margit-Creme egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások bőrátka (Mitesser) ellen.
Margit-Creme egyedüli szer bérpattanások, arcz-és kézvörösödés, napbarnítás ellen.
Margit-Creme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön fölvetetik és ez okozza azon esodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3-4 nap alatt alabástromfehérré lesz.
Margit-Creme teljesen ártalmatlan, miután nem zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó hatással bír. Az arcz nem lesz olyan fényes mint más krémektől, azért nappal is használható.
Margit-Creme nagy tégely 1 ft., kiesi 50 kr.
Margit-Creme fehér, rózsa és crème 60 kr.
Margit-hölgypor 1 doboz 35 kr.
Margit-szappan 1 doboz 50 kr.
Margit-fogpép

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori **Földes Kelemen** gyógyszerész Aradon felirattal és czimerrel van ellátva.

Hamisításoktól óvakodjunk.

Főraktár Debreczenben Mihalovits J. „Kigyó“ című gyógyszerertárában

Attila-permetezőgép.

Az »Attila« permetező mindazon bajokat, melyek a szőlősgazdát eléggé bosszantják, elhárítja és pedig az által, hogy a szénkázánt egy csavarítás által a puttyonyból kivehetjük, mi által az egész szerkezet már kezünkben van. Ugy a puttyony, mint a szerkezet tisztán tartható és a legegyszerűbb munkás szétbontja és össze rakja, Soba sem pusztulhat, soha épész kezében adni nem kell; **mindenki maga bánhat vele.** A szórója is páratlan jól szór, **valóságos ködöt csinál!**

Ara 18 ft.

Szigeti Sándor

Kecskemét
UGYANITT KITÜNŐ

bizikli 130 ftért. (Czégely-ház.)

Ki iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Ernye be jó!

Mindenki a ki félti az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzátétele által elvész az idegizgató bakkávének általános ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét valami megrontotta. Különösen ideg- s gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek gyöngye szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, úgy bakkávézzel keverve, mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellett egészséges kávéitalt mégsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár bakkávéval vegyítve, akár tisztán. *****

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátából készül; a bakkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szaktekintélyektől elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a bakkávé kellemesen ingerlő ízét és a malátakávének egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérelem: Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vizsgálni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van.

Eladó és bérbeadó földek.

Az ondódon 6 hold és 1200 □ öl kitűnő minőségű föld eladó.

Ara 2500 forint.

A paczi csere alatt egy jó talaju tanya birtok haszonbérbe kiadó. Területe 63 köblös. Van rajta jó karban lévő lakó épület, 32 drb szarvas marhára való istálló, stb. **Átvehető azonnal. Évi haszonbére 700 ft.**

Értekezhetni: **Schwarz Márton** irodájában, Piacz és Miklós-utcza sarkán,

Debreczen 1897. Nyomatott Kutasi Imre könyvnyomdájában.